

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 251 din 25.03.2020

Dosar nr.: 623/2019

Petiția nr.: 5131/06.09.2019

Petent:

Reclamat: Instituția Primarului loc. Curtici

Obiect: discriminare pe criteriul etniei rome

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul procedural ales al petentului

1.

Numele, domiciliul ales și sediul părții reclamate

2. Instituția Primarului loc. Curtici, str. Primăriei nr. 47, jud. Arad.

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin. 4, din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 5131/25.09.2019 și 5631/25.09.2019 a citat părțile pentru data de 11.10.2019.

4. Odată cu fixarea audierilor în cauză, s-a pus în discuție părților excepția tardivității introducerii petiției invocată din oficiu, în temeiul art. 21 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008.

5. La audierile din 11.10.2019 părțile nu au fost prezente, procedura fiind legal îndeplinită.

III. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

Petentul reclamă aplicarea unui tratament diferit față de alți locuitori ai orașului aflați în situație similară cu a sa, cu case în construcție, celelalte persoane nefiind supuse controlului, precum și refuzul constant al instituției reclamate de i se permite să intre în legalitate cu lucrările efectuate cu depășirea autorizației de construire, astfel cum prevede Legea nr. 50/1991, pe criteriu etnic.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

- 6.** Petentul consideră că a fost discriminat de către funcționarul instituției Primăriei întrucât s-a efectuat un control doar la șantierul deținut de acesta în data de 17.08.2015, la 2 luni după emiterea autorizației de construire, știindu-se, în opinia sa, că aparține etniei rome.
- 7.** Prin memoriul înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 5131/06.09.2019, petentul reclamă 2 fapte de discriminare la care a fost supus: discriminare directă, prin aplicarea unui tratament diferit față de alți locuitori ai orașului aflați în situație similară cu a sa, cu case în construcție, celelalte persoane nefiind supuse controlului; a doua faptă constă în refuzul constant al instituției reclamate de i se permite să intre în legalitate cu lucrările efectuate cu depășirea autorizației de construire, astfel cum prevede Legea nr. 50/1991, respectiv prin refuzul de a da curs cererii sale de eliberare a unui certificat de urbanism, în scopul extinderii autorizației de construire.
- 8.** Petentul solicită constatarea discriminării la care a fost supus, raportat la prevederile art. 2 alin. 1, coroborat cu art. 5, art. 15 și art. 20 din O.G. nr. 137/2000, aplicarea amenzii contravenționale și obligarea instituției reclamate să efectueze orice măsură necesară pentru înlăturarea consecințelor faptei.
- 9.** În fapt, petentul detaliază că, în baza autorizației de construire emise nr. 38/11.06.2015, a început lucrările de construire a 2 case familiale pe terenul proprietate personală, iar la data de 17.08.2015, în urma controlului efectuat de către reprezentantul instituției primăriei, a fost încheiat procesul – verbal de constatare nr. 134/17.08.2015 prin care s-a reținut nerespectarea autorizației și a proiectului tehnic și a fost aplicată o amendă în cuantum de 5000 lei, alături de sistarea lucrărilor și solicitarea emiterii unei noi autorizații de construire în conformitate cu prevederile documentațiilor de urbanism aprobate.
- 10.** Petentul susține că a știut că putea contesta procesul verbal contravențional, a plătit amenda, însă nu a solicitat o nouă autorizație de construcție întrucât a fost plecat din țară, astfel cum rezultă și din adresa nr. 2792/904.02.2016 emisă de Poliția orașului Curtici.
- 11.** În ceea ce privește constatările efectuate de reprezentantul primăriei, acesta apreciază că au fost făcute cu rea-credință, neconforme cu realitatea, motivate fiind de etnia sa.
- 12.** Petentul adaugă că în data de 10.11.2015 a fost chemat în judecată de instituția reclamată care a solicitat Judecătoriei Arad obligarea sa la încadrarea lucrărilor de construire efectuate în prevederile autorizației, iar în caz de refuz să dispună desființarea construcțiilor realizate nelegal. Din moment ce nu a fost în țară, petentul precizează că nu a știut de existența litigiului, în instanță fiind reprezentat de curatorul desemnat care nu a cunoscut aspectele mai sus-arătate, fapt pentru care instanța a dat câștig de cauză Primăriei, la momentul formulării petiției către C.N.C.D. fiind în faza de executare silită.
- 13.** La reîntoarcerea în țară, fiind de bună – credință, petentul menționează că a solicitat emiterea certificatului de urbanism, cerere înregistrată cu nr. 7053/10.05.2016, în termenul legal prevăzut de art. 7 alin. 15 din Legea nr. 50/1991, adică în perioada de valabilitate a autorizației inițiale.
- 14.** Cererea i-a fost însă restituită fără motiv, la data de 22.02.2018 solicitând din nou emiterea certificatului de urbanism, la aceasta din urmă neprimind niciun răspuns.
- 15.** Petentul înțelege să ofere exemple pentru a demonstra tratamentul discriminatoriu la care a fost supus prin prisma comparabilității cu alte persoane care au executat lucrări de construcții de locuință, fără ca aceștia să fie supuși controlului din partea primăriei.
- 16.** În susținerea propriilor afirmații, petentul atașează înscrisuri.
- 17.** Prin adresa înregistrată la C.N.C.D. cu nr. 5997/10.10.2019, petentul depune note scrise

la dosar prin care solicită respingerea excepției tardivității invocată din oficiu, întrucât ultimul act pe care l-a primit de la instituția primăriei legat de problema cu care a sesizat C.N.C.D. a fost la data de 28.05.2019, împrejurare ce rezultă din înscrisurile anexate, prin intermediul cărora se poate lesne observa refuzul constant al primăriei de a da curs cererilor petentului de a intra în legalitate cu lucrările ce au fost efectuate cu depășirea autorizației de construire.

Sușinerile reclamatului:
Instituția Primarului loc. Curtici

18. Reclamatul formulează punct de vedere înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 5961/10.10.2019, solicitând respingerea petiției formulate ca neîntemeiată, nefondată și abuziv introdusă, pentru considerente susținute irefragabil de hotărârile judecătorești pronunțate de instanțele de fond și cele de atac în favoarea orașului Curtici.

19. Reclamatul detaliază după cum urmează:

- Prin procesul – verbal de contravenție nr. 13420/17.08.2015, s-a constatat că petentul a executat pe terenul proprietate personală cu nerespectarea prevederilor autorizației de construire și a proiectului tehnic.
- În cauză a fost aplicată amenda în cuantum de 5000 lei și s-a dispus sistarea lucrărilor cu mențiunea ca până la data de 16.10.2015, petentul să solicite o nouă autorizație de construire, cu încadrarea în prevederile documentațiilor de urbanism aprobate.
- Petentul a plătit amenda însă nu s-a conformat măsurilor dispuse, fapt pentru care, la cererea instituției Primarului, Judecătoria Arad a dispus, prin sentința civilă nr. 1914/-7.04.2016 (pronunțată în dosarul nr. 13883/55/2015), definitivă, obligarea pârâtului să desființeze construcția realizată nelegal în termen de 30 de zile de la rămânerea definitivă a hotărârii.
- Contestatorul nu a dat curs hotărârii judecătorești, astfel că s-a început executarea silită împotriva acestuia. Prin contestația la executare, petentul a cerut anularea actelor de executare, pe motiv că a fost somat să desființeze construcția realizată nelegal, însă nu i se poate solicita să desființeze întreaga construcție (ambele case), ci doar lucrările ce au fost executate cu încălcarea autorizației de construire, astfel că se impune efectuarea unei expertize în construcții, care să determine dacă au existat astfel de lucrări și numai acelea ar putea face obiectul executării silite.
- În consecința derulării litigiilor dintre cele 2 părți, instanța de la Tribunalul Arad s-a pronunțat prin decizia civilă nr. 873/20.09.2016 în sensul respingerii apelului declarat de către petent, astfel încât sentința civilă nr. 1914/07.04.2016 a rămas definitivă cu următorul dispozitiv: "Obligă pârâtul să desființeze construcția realizată nelegal...în termen de 30 de zile de la rămânerea definitivă a prezentei hotărâri."
- Prin urmare, instituția a solicitat deschiderea dosarului de executare silită, aproximativ în termen de 1 an de la decizia civilă pronunțată de Tribunalul Arad, timp suficient, în aprecierea reclamatului, în care petentul putea să se supună de bunăvoie hotărârii judecătorești, cerere încuviințată de Judecătoria Arad prin încheierea nr. 8650/09.10.2017.
- În demonstrarea bunei credințe, reclamatul precizează că, anterior încuviințării

executării silite, a înaintat Judecătoriei Arad la data de 27.09.2017 cererea de lămurire a dispozitivului Sentinței civile nr. 1914/07.04.2016, în condițiile în care instanța se referea la "construcția" la singular, în cauză fiind vorba de 2 corpuri de construcție, reținută prin procesul verbal de contravenție ca fiind nelegală.

- Reclamatul precizează că procesul verbal de contravenție nr. 13420/17.08.2015 include ambele corpuri, autorizația de construire fiind cerută pentru ambele corpuri.
- Petentul a continuat demersurile sale și a formulat contestația la executare, instanța pronunțându-se prin sentința civilă nr. 2303/17.05.2018, cererea fiind respinsă, dispunându-se desființarea construcțiilor realizate nelegal pentru neconformarea la măsurile aplicate prin procesul – verbal de contravenție.
- Prin apelul formulat împotriva acestei sentințe civile, petentului i s-a încuviințat solicitarea de efectuare a expertizei tehnice din care a rezultat că ambele corpuri de clădire au fost executate cu nerespectarea autorizației de construire, însă apelul a fost respins prin decizia civilă nr. 78/2019.
- Reclamatul consideră oportun a fi menționată motivarea instanței de fond de la Judecătoria Arad care a statuat că este irelevant faptul că autorizația de construire nu a fost desființată, petentul nefiind sancționat pentru un viciu al construcției, ci pentru nerespectarea acesteia.
- Referitor la motivul invocat de petent, acela al lipsei din țară, reclamatul menționează că, circumstanța conform căreia în luna noiembrie 2015 a fost plecat din țară și nu a putut adresa Primăriei o nouă cerere de autorizare, nu a putut fi reținută nici de către instanță, întrucât este o culpă independentă de voința instituției Primăriei și nu îl absolvă pe petent de încadrarea în termenul care i s-a pus în vedere, respectiv 16.10.2016.

20. Față de toate cele invocate mai sus, reclamatul solicită respingerea petiției, având în vedere că există hotărâri judecătorești definitive care atestă fără echivoc că orașul Curtici a procedat în mod corect, fără a încălca dispozițiile legale.

21. Reclamatul atașează înscrisuri.

V. Motivele de fapt și de drept

22. În fapt, Colegiul director reține spre analiză faptul că petentul reclamă 2 fapte de discriminare: discriminare directă, prin aplicarea unui tratament diferit față de alți locuitori ai orașului aflați în situație similară cu a sa, cu case în construcție, acesta fiind supus controlului din partea Instituției Primarului în data de 17.08.2015, celelalte persoane nefiind supuse controlului; a doua faptă constă în refuzul constant al instituției reclamate de i se permite să intre în legalitate cu lucrările efectuate cu depășirea autorizației de construire, astfel cum prevede Legea nr. 50/1991, respectiv prin refuzul de a da curs cererii sale de eliberare a unui certificat de urbanism, în scopul extinderii autorizației de construire.

23. Colegiul ia act de faptul că, în ceea ce privește conflictul dintre părți, s-a pronunțat instanța de judecată, respectiv Judecătoria Arad prin sentința civilă nr. 1914/-7.04.2016, rămasă definitivă prin decizia civilă a Tribunalului Arad nr. 873/20.09.2016.

24. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul ia act de excepția invocată în cauză, raportat la obiectul plângerii, respectiv excepția tardivității introducerii petiției invocată

din oficiu, în temeiul art. 21 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008.

25. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

26. În conformitate cu dispozițiile **art. 63** din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, care prevăd „(1) *Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției*”, Colegiul urmează a se pronunța cu prioritate asupra excepțiilor invocate.

27. De asemenea, Colegiul director reține că excepția tardivității invocată din oficiu a fost pusă în dezbatere părților prin adresele nr. 5131/25.09.2019, respectiv 5631/25.09.2019, în conformitate cu prevederile art. 30 și următoarele din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor:

”art. 30 (1) Excepția de vădită neкомпetență se pune în dezbaterea petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.

(2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.

Art. 31 (1) Consiliul soluționează excepția de vădită neкомпetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.

(2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.

Art. 32 Consiliul soluționează excepția de vădită neкомпetență prin hotărâre a Colegiului director.”

28. Concret, Colegiul ia act de faptul că, în prezenta speță se pune în discuție posibila încălcare a dreptului la tratament egal, dreptul la demnitate, respectiv hărțuire pe criteriu etnic, prin tratament diferit față de alți locuitori ai orașului aflați în situație similară cu a sa, cu case în construcție, celelalte persoane nefiind supuse controlului, în ceea ce privește respectarea prevederilor Legii nr. 50/1991.

29. În analiza fondului cauzei, Colegiul se raportează la argumentarea adusă de reclamat și constată că, situația reclamată de petent în ceea ce privește controlul efectuat în data de 17.08.2015 și încheierea procesului – verbal de contravenție nr. 13420/17.08.2015, prin care s-a constatat că petentul a executat pe terenul proprietate personală cu nerespectarea prevederilor autorizației de construire și a proiectului tehnic a fost supusă analizei instanței de judecată.

30. De asemenea, în ceea ce privește motivul invocat de petent, acela al lipsei din țară, reclamatul menționează că, circumstanța conform căreia în luna noiembrie 2015 a fost plecat din țară și nu a putut adresa Primăriei o nouă cerere de autorizare, nu a putut fi reținută nici de către instanță, întrucât este o culpă independentă de voința instituției Primăriei și nu îl absolvă pe petent de încadrarea în termenul care i s-a pus în vedere, respectiv 16.10.2016.

31. Pe fond, în strânsă legătură cu aspectele reținute anterior prin prisma sferei de competență instituțională în domeniu, Colegiul director urmează a analiza în ce măsură obiectul petiției întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr. 137/2000,

republicată, cuprins în Capitolul I "Principii și definiții" al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II "Dispoziții Speciale", Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, astfel cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

32. De asemenea, Colegiul director se raportează la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu prin care s-a stipulat că diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*.

33. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

34. Astfel, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.¹

35. Reținând în coroborare cu speța dedusă spre soluționare definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. nr. 137/2000. Astfel, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile*, dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

36. Analizând susținerile petentului prin prisma prevederilor art. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată, Colegiul reține că dreptul pe care-l reclamă petentul ca fiind încălcat este dreptul la tratament egal în fața instituțiilor statului.

37. În ceea ce privește comparabilitatea, Colegiul director ia act de faptul că petentul se raportează la alți locuitori ai orașului Curtici, jud. Arad care executau lucrări de construcție, alte persoane nefiind supuse controlului, conform afirmațiilor petentului.

¹ A se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31; cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag. 16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag. 16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16.

38. Astfel cum reiese din motivația invocată mai sus, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare, tratamentul aplicat pentru două situații comparabile trebuie să fi fost diferit, iar subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

39. Potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, una dintre condițiile pentru ca o faptă să fie discriminatorie este existența unei legături de cauzalitate între criteriul invocat și fapta sesizată.

40. Colegiul director constată că, în speță, aspectele sesizate de petent nu constituie faptă de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, întrucât nu sunt îndeplinite condițiile pentru ca o faptă să fie apreciată drept discriminare, neputând fi reținută o legătură de cauzalitate între criteriul invocat de petent (etnia) și aspectele prezumtiv discriminatorii supuse analizei Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, respectiv exercitarea controlului din partea instituției reclamate în ceea ce privește modul în care este respectată autorizația de construire și proiectul tehnic, cu încadrarea în prevederile documentațiilor de urbanism aprobate în vederea execuției lucrărilor de construcții, în conformitate cu prevederile Legii nr. 50/1991.

41. Prin urmare, coroborând toate elementele probatorii ale dosarului și analizând aspectele de mai sus, acțiunea astfel cum a fost formulată și definiția discriminării astfel cum este prevăzută în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director decide că, raportat la aspectele sesizate de petent, nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare potrivit prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, în lipsa legăturii de cauzalitate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare (lipsă legătură de cauzalitate).
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 25.03.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENCZ – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Red.: C.J. și C.M.I.

Data redactării: 01.04.2020

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.